

ע"פ 7367/18 - אימנכורד נ' מדינת ישראל

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות ביטחון המדינה

var MareMakom = "עפ 7367/18 - אימנכורד נ' מדינת ישראל, תק-על 2019(2), 3686(02/05/2019)";
{p.IDHidden{display:none}}

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייט

ע"פ 7367/18

לפני:

כבוד השופט י' עמית

כבוד השופט ד' מינץ

כבוד השופטת י' וילנר

אימנכורד

המערער:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי

בירושלים בתפ"ח 23026-10-16

מיום 6.9.2018, שניתן על ידי כב' סגן הנשיא י'

נעם והשופטים ר' פרידמן-פלדמן; א'

אברבנאל

תאריך הישיבה: ה' בניסן התשע"ט (10.4.2019)

עו"ד מחמד מחמוד

עו"ד אבי וסטרמן

בשם המערער:

בשם המשיבה:

פסק-דין

השופטת י' וילנר:

1. ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' סגן הנשיא י' נועם והשופטים ר' פרידמן פלדמן ו-א' אברבנאל) בתפ"ח 23026-10-16 מיום 6.9.2018, בגדרו נגזרו על המערער 35 שנות מאסר לריצוי בפועל, עונש מאסר על תנאי ותשלום פיצוי לנפגעי העבירה בסך של 328,000 ש"ח. הערעור דן נסב על עונש המאסר בפועל שנגזר על המערער.

רקע וכתב האישום

עמוד 1

2. ביום 20.10.2016 הוגש נגד המערער כתב אישום, ממנו עולה כי על רקע גל הטרור שפקד את ירושלים באותה העת, ביום 19.6.2016 בשעות הבוקר המוקדמות נטל המערער סכין מביתו, נסע לאזור שער שכם ותר אחר שוטר או חייל במטרה לדקור מי מהם. בהמשך לכך, בשעה 7:30 לערך, הבחין המערער בשוטרת ובשוטר והחל לעקוב אחריהם במטרה להוציא לפועל את תוכניתו הרצחנית. המערער דקר את השוטר בגבו ובצווארו במטרה להורגו, ולאחר מכן הפיל את השוטרת על הארץ ודקרה מספר רב של פעמים עד שנשברה הסכין. בשלב זה ירה השוטר במערער במטרה לנטרלו. עוד עולה מכתב האישום, כי השוטרת הובהלה לבית החולים במצב אנוש כשהיא מורדמת ומונשמת ולהב הסכין נעוץ בעמוד השדרה שלה. בסופו של דבר נותרה השוטרת עם שיתוק מן הצוואר ומטה. לשוטר נגרמו פצעי דקירה בגבו העליון ובצווארו ואף הוא נזקק לטיפול רפואי.

3. המערער הודה בחקירתו בדקירת השוטרים, אך בהמשך ההליכים כפר באישומים המיוחסים לו וטען כי הוא אינו זוכר את האירועים המתוארים בכתב האישום. בהכרעת הדין הורשע המערער בביצוע שתי עבירות של ניסיון לרצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ובעבירת החזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין.

גזר הדין

4. במסגרת גזר הדין, קבע בית המשפט המחוזי כי המערער פגע באופן ממשי בערכים חברתיים שונים וביניהם ערכי השמירה על הדמוקרטיה וההגנה על ריבונות המדינה, וכן ערך ההגנה על שלמות הגוף וקדושת החיים של כלל הציבור, לרבות גורמי אכיפת החוק. עוד עמד בית המשפט המחוזי על החומרה הטמונה במעשים המיוחסים למערער, אשר בוצעו על רקע אידיאולוגי.

5. בית המשפט המחוזי ציין עוד כי מתסקירי נפגעי העבירה עולה כי ביצוע העבירות גרם לשוטרים נזקים קשים וארוכי טווח. בתוך כך, צוין כי השוטרת נותרה משותקת ומצויה במצב סיעודי מלא, דבר אשר משפיע גם על בני משפחתה, וכן כי השוטר מתמודד עם כאבים כרוניים וסימפטומים פוסט-טראומטיים משמעותיים.

6. בית המשפט המחוזי סקר את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, וקבע כי מדיניות הענישה בעבירות ניסיון לרצח המבוצעות על רקע אידיאולוגי היא מחמירה. בנוסף, נקבע כי אף אם מדובר ב"אירוע אחד" כמשמעו בתיקון 113 לחוק העונשין, הרי שמשעה שמדובר בריבוי עבירות ניסיון לרצח במסגרת פיגועי טרור – יש לקבוע את מתחם הענישה לפי העונשים המרביים והמצטברים של עבירת הניסיון לרצח. זאת, הן משיקולי גמול, הן למען ההגנה על הציבור ועל ערכי קדושת החיים ושלמות הגוף, והן בשל הפגיעה החמורה שנגרמה לשוטרים. לנוכח מכלול השיקולים, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 32 ל-38 שנות מאסר.

בפועל.

7. בבואו לגזור את עונשו של המערער בתוך מתחם הענישה שנקבע, עמד בית המשפט המחוזי על מספר שיקולים לחומרה, ובהם - חומרת העבירות; התכנון שקדם להן; והנזק הקשה שנגרם לנפגעי העבירה, ובעיקר לשוטרת. כמו כן, בית המשפט המחוזי ציין כי יש ליתן משקל גם לשיקולי גמול והרתעה. במסגרת השיקולים לקולא צוינו גילו הצעיר של המערער; היעדר עבר פלילי; והנכות שנגרמה למערער כתוצאה מירי השוטר. לצד זאת, נקבע כי לשיקולים האמורים יינתן משקל נמוך בשל טיבן של העבירות המיוחסות למערער.

8. בסופו של דבר, ולנוכח כל האמור, גזר בית המשפט המחוזי על המערער את העונשים הבאים: 35 שנות מאסר לריצוי בפועל; שנתיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור המערער עבירת ניסיון לרצח או גרימת חבלה בכוונה מחמירה; שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים לבל יעבור המערער עבירת החזקת סכין או עבירת אלימות שתגרום לחבלה של ממש; תשלום פיצוי לשוטרת בסך של 258,000 ש"ח; ותשלום פיצוי לשוטר בסך של 70,000 ש"ח.

התסקיר המשלים מטעם שירות המבחן

9. להשלמת התמונה יצוין כי לקראת הדיון בערעור שהתקיים ביום 10.4.2019, הוגש לנו תסקיר משלים מטעם שירות המבחן בעניינו של המערער. מהתסקיר המשלים עולה כי עד כה לא התעוררו בעיות חריגות בהתנהגותו או בתפקודו של המערער. עוד נמסר, כי המערער אינו מצוי בקשר עם גורמי טיפול וחינוך בכלא.

הערעור דנן

10. בערעורו טוען המערער, בעיקרו של דבר, כי בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו יתר על המידה וחרג ממתחם הענישה הנוהג בעבירות דומות. כמו כן, נטען כי בית המשפט המחוזי לא התחשב במידה מספקת בנסיבותיו האישיות של המערער, ובכלל זה בגילו הצעיר ובעברו הפלילי הנקי. עוד נטען, כי כתוצאה מירי השוטר נותר המערער נכה ומרותק לכיסא גלגלים, ואף משכך יש להקל בעונשו.

המשיבה סומכת ידיה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, וטוענת כי לנוכח נסיבות ביצוע העבירה, ובראשן הפגיעה החמורה שנגרמה לשוטרת, וכן בשל שיקולי הרתעה - העונש שנגזר על המערער הוא ראוי בנסיבות העניין. עוד נטען, כי המערער לא נטל אחריות על מעשיו ואף לא עמד בתשלום הפיצויים שהושת עליו, ואף משכך יש לדחות את הערעור.

דין והכרעה

11. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, מהטעמים המפורטים להלן.

הלכה היא כי התערבות ערכאת הערעור בגזר דין שניתן על-ידי הערכאה הדיונית תיעשה במקרים חריגים בלבד, שבהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין או שהעונש שנגזר חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה (ראו: ע"פ 8479/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (30.5.2018); ע"פ 9147/17 אבו עביד נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (20.9.2018); ע"פ 4678/18 אנופרייב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (23.1.2019)). לא מצאתי כי המקרה דנן בא בגדרם של המקרים האמורים.

12. המערער טוען בערעורו כי מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי בעניינו אינו הולם את מתחם הענישה הנוהג בעבירות דומות. ואולם, ראוי לציין כי במקרה דנן בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער בשתי עבירות של ניסיון לרצח, וקבע כי יש להטיל על המערער עונשים מצטברים לשתי העבירות בהן הורשע. אני סבורה כי לנוכח חומרת העבירות בהן הורשע המערער, שיקולי גמול והרתעה (ראו והשוו: ע"פ 1119/11 אבו סרחאן נ' מדינת ישראל, פסקה 76 (5.5.2015)), ובשים לב לתוצאות הקשות של מעשיו של המערער, עליהן אעמוד להלן – אין להתערב בקביעת בית המשפט המחוזי כי העונשים יוטלו במצטבר. לנוכח האמור, יש לדחות את טענת המערער שלפיה בית המשפט המחוזי חרג ממתחם הענישה הנוהג בעבירות דומות, שכן, כאשר מדובר בעונשים מצטברים – מתחם הענישה שנקבע במקרה הנדון, כמו גם העונש שנגזר בסופו של דבר על המערער, הולמים את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים.

13. מסקנה זו מתבקשת בראש ובראשונה לנוכח הפגיעה הקשה שגרם המערער לנפגעי העבירה, אשר יש ליתן לה משקל ממשי בעת גזירת העונש (ראו והשוו: ע"פ 10111/16 יחיא נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (15.2.2018); ע"פ 9821/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (30.11.2017); ע"פ 9816/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (21.12.2017)). בעניינינו, מתסקירי נפגעי העבירה שהועברו לעיוננו עולה כי מעשיו של המערער גרמו לשוטרים נזקים קשים וארוכי טווח. השוטרת, שהיא אם לשני ילדים, הייתה מאושפזת למעלה משנה לאחר פציעתה, ונותרה, כאמור, משותקת מהצוואר ומטה, במצב סיעודי מלא. למעשה, השוטרת הפכה מאדם מתפקד ועצמאי לתלויה באופן כמעט מוחלט בעזרים רפואיים ובזולתה. בשל פציעתה, אף בני משפחתה נפגעו ונזקקו לטיפול נפשי. השוטר אף הוא מתמודד עם כאבים כרוניים וסובל מתסמינים פוסט-טראומתיים.

14. יתר על כן, העבירות בהן הורשע המערער הן עבירות של ניסיון לרצח על רקע לאומני,

במטרה לפגוע בביטחון המדינה, שלגביהן נקבע כי לאור חומרתן ופוטנציאל הנזק הגלום בהן, לפרט ולציבור כאחד – יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ביותר ולהטיל עונשים משמעותיים אשר יעבירו מסר חד משמעי ונוקב (ראו: ע"פ 3577/12 פריח נ' מדינת ישראל, פסקה כ"ט (23.7.2014); ע"פ 2937/13 טארק נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (27.7.2014); ע"פ 733/17 מיאלה נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (7.6.2017)). יצוין, כי ביצוע עבירות ביטחוניות בעיצומו של גל טרור, כבענייננו, מצדיק החמרה נוספת בענישה (ראו: ע"פ 4742/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (28.2.2018); ע"פ 1299/17 דוידאט נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (13.1.2019)). יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט נ' הנדל בעניין יחיא (שם):

"רצח אידיאולוגי או ניסיון לרצח כזה פוגע לא רק בקורבן, אלא אף באושיות הדמוקרטיה. הוא מעלה את שנאת החינם בחברה לרף חדש – מהמסד עד הטפחות. האלימות מתפשטת והופכת למגוונת יותר. חברה חייבת להגן על עצמה ממעשים כאלה. כוונת העברין האידיאולוגי האלים ששואף לתוצאה קטלנית אינה מכוונת כלפי היחיד, אלא כלפי קבוצה שהקורבן הבודד נושא בעול ... על בית המשפט לדבר בעניין זה בקול ברור, צלול ומחמיר".

בשים לב לכל האמור, אני סבורה כי העונש שהושת על המערער אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות ניסיון לרצח על רקע לאומני (וראו לדוגמא: ע"פ 9552/16 קומבוז נ' מדינת ישראל (22.1.2018); עניין יחיא; עניין דוידאט).

15. אשר לטענת המערער שלפיה בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל מספק לנסיבותיו האישיות, ובהן היעדר עבר פלילי וגילו הצעיר – כפי שקבע בית המשפט המחוזי, ונימוקיו מקובלים עליי, בעבירות ביטחוניות המבוצעות על רקע אידיאולוגי שיקולים אלה נסוגים מפני שיקולי הרתעה וגמול (ראו: ע"פ 1787/14 אבו קוידר נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (19.10.2014) והאסמכתאות שם; ע"פ 6838/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (25.6.2018)). לעניין טענתו של המערער כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל למצבו הרפואי והיותו נכה כתוצאה מירי השוטר לעברו – הרי שבית המשפט המחוזי הביא זאת בחשבון בגזר דינו, במידה הראויה, וזאת בהתאם לנסיבות המקרה ובשים לב, מנגד, לחומרת הפגיעה שגרם המערער לשוטרת (ראו והשוו: ע"פ 9964/16 אסרא נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (22.1.2018)).

16. לנוכח כל האמור לעיל, אף שהעונש שהוטל על המערער אינו על הצד הנמוך של מתחם הענישה שנקבע, הרי שהוא הולם את נסיבותיו הקשות של המקרה ולא מצאתי להתערב בגזר הדין. משכך, אציע לחבריי לדחות את הערעור ולהותיר את גזר הדין על כנו.

ש ו פ ט ת

השופט י' עמית:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט ד' מינץ:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינה של השופטת י' וילנר.

ניתן היום, כ"ז בניסן התשע"ט (2.5.2019).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט
